MONITOR
DISCRIMINATIE
2024

NOORD-NEDERLAND

POLITIE Discriminatie.nl

HET JAAR 2024

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door toenemende maatschappelijke spanningen. 'Polarisatie' werd het woord van het jaar, wat de verharding van het publieke debat en groeiende ongelijkheid in de samenleving weerspiegelde.

Eén centraal meldpunt
Op 9 januari 2024 werd Discriminatie.nl gelanceerd, een samenwerking van achttien antidiscriminatievoorzieningen (vanaf nu Discriminatie.nl). Doel is het meldproces te vereenvoudigen en de zichtbaarheid van discriminatiebestrijding te vergroten. De demissionair minister van binnenlandse zaken benadrukte het structurele onderrapportageprobleem: slechts 3 procent van de ervaren discriminatie wordt gemeld. Discriminatie.nl zet daarom in op laagdrempelige toegang, juridische ondersteuning en bewustwording. Daarnaast wordt gewerkt aan een toekomstbestendig stelsel waarin Discriminatie.nl een vergelijkbare rol krijgt als Slachtofferhulp Nederland en het Juridisch Loket.

Rol van de media
Een spraakmakend incident legde opnieuw ongelijkheid bloot. Tijdens een veelbekeken talkshow deed een vaste gast een discriminerende uitspraak over een Tweede Kamerlid: iemand die niet in Fryslân is geboren, kan volgens deze gast geen echte Fries zijn. De uitspraak leidde tot massale verontwaardiging. Sociale media ontploften en experts uitten kritiek. Binnen enkele dagen ontving Discriminatie.nl meer dan 1200 meldingen. Op basis daarvan en vanwege de maatschappelijke impact besloot de organisatie aangifte te doen, om juridische duidelijkheid te krijgen over de grenzen van vrije meningsuiting en discriminatie. Dit incident stond niet op zichzelf; in 2024 waren er meerdere voorvallen die media-aandacht trokken en tot veel meldingen leidden. Deze gebeurtenissen maakten de diepgewortelde aanwezigheid van discriminatie zichtbaar en onderstreepten het belang van Discriminatie.nl.

Meer meldingen geven meer inzicht. Hierdoor kunnen we werken aan bewustwording via preventie, die minstens net zo belangrijk is als de registratie- en behandelingstaak.

Toekomstafspraken
Tijdens een bijeenkomst ondertekende voorzitter Van der Linde namens Discriminatie.nl vier manifesten vanuit de Afro-, islamitisch-, Joods- en Aziatisch-Nederlandse gemeenschappen. Hiermee werd de gezamenlijke inzet tegen racisme en discriminatie bekrachtigd. Partijen spraken af kennis te delen, registratie te verbeteren en bewustwording te vergroten voor een inclusieve samenleving.

Een veranderend landschap
2024 markeerde een verschuiving in de aanpak van discriminatie. Er werd breed gediscussieerd over de grenzen van vrije meningsuiting en institutionele verantwoordelijkheid. De urgentie om discriminatie te bestrijden werd omgezet in concrete stappen. In mei werd extra geld vrijgemaakt voor preventie, een essentiële stap. Zonder proactieve inzet op educatie, beleid en bewustwording blijft een structurele aanpak een uitdaging.

Gedeelde verantwoordelijkheid voor een gelijkwaardige toekomst
Minister Robbert Dijkgraaf tijdens de Nationale Slavernijherdenking: 'We dragen het verleden in onze genen. De pijn is niet gelijk verdeeld, maar iedereen is een erfgenaam van het verleden en een voorouder van de toekomst.'
(Bron: government.nl)

DE CIJFERS

Download hier alle cijfers

DISCRIMINATIE.NL NOORD-NEDERLAND

Totaal meldingen: **1.482**

vijandige bejegening

TOP 5

Discriminatiegrond ADV's

1 Herkomst, huidskleur
2 Niet-wettelijke gronden
3 Handicap/chronische ziekte
4 Geslacht
5 Godsdienst

Niet-wettelijke gronden	+20%
Herkomst, huidskleur	+8%
Seksuele gerichtheid	-6%

TOP 5

Discriminatieterrein ADV's

1 Collectieve voorzieningen
2 Media en reclame
3 Arbeidsmarkt
4 Commerciële dienstverlening
5 Buurt/wijk

Media en Reclame	+25%
Collectieve voorzieningen	+11%
Arbeidsmarkt	-7%

POLITIE

Totaal incidenten: **723**

uitlating

TOP 5

Discriminatiegrond Politie

1 Herkomst, huidskleur
2 Seksuele gerichtheid
3 Onbekend/overig
4 Antisemitisme
5 Godsdienst

Onbekend/overig	+1%
Godsdienst	+1%
Herkomst, huidskleur	-3%

Stijging of daling
Hiermee wordt bedoeld met welk percentage het aantal meldingen is toegenomen of afgenomen in vergelijking met het jaar 2023.

COLLEGE

Verzoeken om een oordeel: **38**

VERVOLG

Download hier alle cijfers

DE CIJFERS

LANDELIJKE CIJFERS
discriminatie.nl

MEER INFORMATIE
discriminatie.nl/fryslan
discriminatie.nl/groningen
discriminatie.nl/drenthe
politie.nl

FRYSLÂN

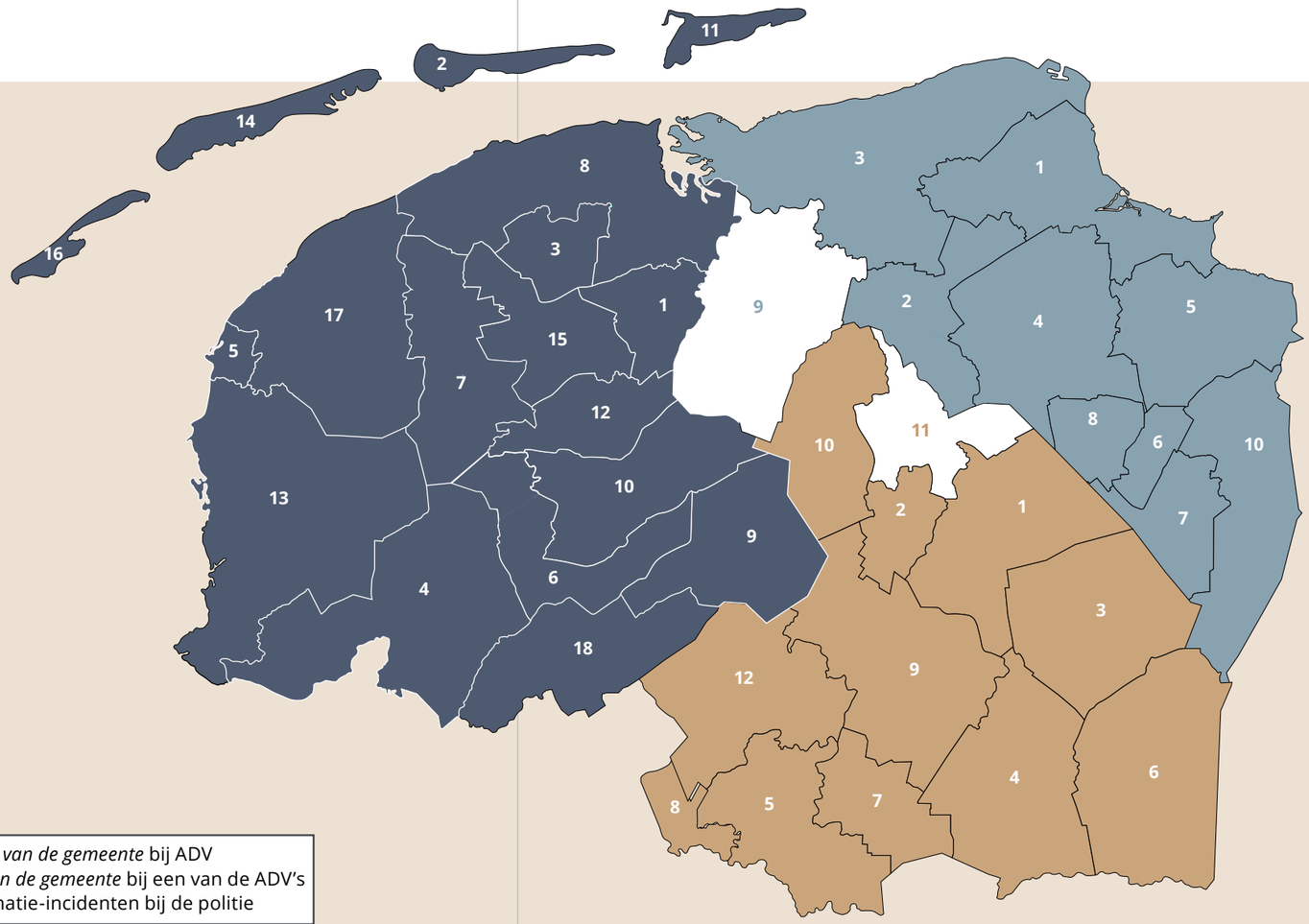
1 Achtkarspelen
A 29 B 7 C 5
2 Ameland
A 3 B 1 C 1
3 Dantumadiel
A 19 B 3 C 3
4 De Fryske Marren
A 50 B 11 C 11
5 Harlingen
A 15 B 4 C 9
6 Heerenveen
A 62 B 24 C 20
7 Leeuwarden
A 199 B 76 C 72
8 Nordeast-Fryslân
A 41 B 7 C 14
9 Ooststellingwerf
A 21 B 6 C 12
10 Opsterland
A 39 B 10 C 5
11 Schiermonnikoog
A 1 B 1 C 1
12 Smallingerland
A 57 B 14 C 23
13 Súdwest-Fryslân
A 90 B 26 C 32
14 Terschelling
A 2 B 2 C 1
15 Tytsjerksteradiel
A 45 B 15 C 10
16 Vlieland
A 2 B 1 C 0
17 Waadhoeke
A 38 B 19 C 15
18 Weststellingwerf
A 15 B 6 C 7

GRONINGEN

1 Eemsdelta
A 23 B 7 C 14
2 Groningen
A 244 B 139 C 159
3 Het Hogeland
A 33 B 8 C 10
4 Midden-Groningen
A 29 B 9 C 25
5 Oldambt
A 18 B 9 C 19
6 Pekela
A 7 B 1 C 5
7 Stadskanaal
A 11 B 4 C 18
8 Veendam
A 17 B 8 C 15
9 Westerkwartier
C 13
10 Westerwolde
A 25 B 6 C 14

DRENTHE

1 Aa en Hunze
A 28 B 5 C 4
2 Assen
A 61 B 32 C 46
3 Borger-Odoorn
A 17 B 6 C 4
4 Coevorden
A 35 B 10 C 7
5 De Wolden
A 9 B 2 C 6
6 Emmen
A 65 B 33 C 49
7 Hoogeveen
A 56 B 28 C 35
8 Meppel
A 23 B 12 C 15
9 Midden-Drenthe
A 22 B 15 C 13
10 Noordenveld
A 11 B 4 C 6
11 Tynaarlo
C 4
12 Westerveld
A 20 B 3 C 1

A Meldingen door *inwoner van de gemeente* bij ADV
B Meldingen over *voorval in de gemeente* bij een van de ADV's
C Geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie

De witte vlekken op de kaart zijn niet bij Discriminatie.nl aangesloten gemeenten. Deze gemeenten hebben ervoor gekozen op een andere wijze invulling te geven aan de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Daardoor zijn de cijfers voor deze gemeenten niet compleet. Wij hebben om die reden alleen inzage in de geregistreerde discriminatie incidenten bij de politie (C).

MIJN VERHAAL

Discriminatie op werkvloer
Ik heb reuma en werk bij een advocatenkantoor. Om mijn werk goed uit te kunnen voeren heb ik aanpassingen nodig. Denk aan een ergonomische bureaustoel of de mogelijkheid om thuis te werken op slechte dagen. Wanneer ik mijn werkgever om deze aanpassingen vraag wordt dit geweigerd, ondanks medische adviezen en het feit dat mijn productiviteit niet lijdt onder de aanpassingen. In een opheldergesprek met mijn werkgever, waarin ik word bijgestaan door Discriminatie.nl, wordt mijn werkgever geïnformeerd over mijn recht op een doeltreffende aanpassing.

Zwembadbezoek
Na een heftige periode met borstkanker en een borstamputatie, probeer ik mijn leven weer op te pakken en mijn lichaam te accepteren. Om het littekenweefsel te versoepelen ben ik gaan zwemmen. Ik krijg in eerste instantie toestemming van het zwembad om, vanwege pijn en ongemak, zonder bovenstuk te zwemmen. Wanneer een andere badbezoeker schrikt van mijn borstkas beschuldigt het zwembad mij ineens van 'topless paraderen'. Ik was niet meer welkom. Bij een ander zwembad overkwam mij ongeveer hetzelfde. Ik vind het onbegrijpelijk dat iemand met brandwonden of geamputeerd been wel mag zwemmen zonder dit te bedekken en ik niet. Discriminatie.nl heeft mij geweldig bijgestaan in mijn klacht en deze ligt inmiddels ter beoordeling bij het CRM.

Nationaliteit
Ik wilde een betaalrekening openen bij een bank in mijn woonplaats. Op het moment dat ik mij identificeerde met mijn Russische paspoort vertelde de medewerker mij dat ze mij niet verder wilden helpen. Ik werd afgewezen vanwege mijn Russische nationaliteit, zonder dat mijn verblijfsvergunning werd gecontroleerd. Ik voelde me gediscrimineerd en onterecht behandeld. Ik heb contact opgenomen met het Discriminatie.nl. Zij stuurden een brief naar de bank waarin mijn situatie werd toegelicht. De bank reageert gelukkig snel en neemt persoonlijk contact met mij op. Zij erkende de situatie, boden een excuses aan en samen vonden wij een passende oplossing.

Cijfers spreken, maar ervaringen van melders geven ons werk betekenis. Hier delen we de verhalen en impact van ons werk.

Discriminatie op school
Al lange tijd voelde ik mij als moslima gediscrimineerd door docenten van mijn school. Ik kreeg opmerkingen over mijn hoofddoek, waardoor ik mij niet veilig voelde. Ik heb bij de school vaak geprobeerd hulp te zoeken, maar heb mij nooit gehoord gevoeld. Om die reden heb ik mijn klacht neergelegd bij Discriminatie.nl. Zij hoorden mij en namen mijn gevoel serieus. Samen hebben wij een constructief gesprek gehad met de school. De uitkomst was een workshop van Discriminatie.nl voor docenten, met als doel hun handelingsbekwaamheid in dergelijke situaties te vergroten, zodat een leerling zoals ik zich veilig voelt op school.

Discriminatie raakt persoonlijk en heeft invloed op werk, sociaal leven en opleiding. Erover praten helpt. Bij Discriminatie.nl nemen we melders serieus en staan we naast hen bij de aanpak van discriminatie. We luisteren, onderzoeken de melding, geven advies en ondersteunen bij eventuele vervolgstappen.

DE ANALYSE

De analyse beschrijft de geregistreerde discriminatiecijfers van afgelopen jaar en wat daarbij is opgevallen. Het gaat om de cijfers van Discriminatie.nl, het CRM en de politie.

Stijging van het aantal klachten
Discriminatie.nl registreert in Noord-Nederland 142% meer meldingen (op basis van de woonplaats van de melder) in 2024 ten opzichte van het jaar ervoor. Vermoedelijk is de overgang naar Discriminatie.nl, waardoor we als één centraal meldpunt beter te vinden zijn voor inwoners die discriminatie ervaren, de voornaamste verklaring voor de toename van het aantal klachten.
Van het totaal aantal meldingen bij Discriminatie.nl in Noord-Nederland gaan de meeste van de meldingen (52%) van inwoners over de discriminatiegrond herkomst, huidskleur. Het is net als voorgaande jaren de meest voorkomende discriminatiegrond. Dit geldt tevens voor de politie en het CRM. Bij het CRM werden evenveel verzoeken met de grond herkomst, huidskleur als op grond van handicap/chronische ziekte gedaan.

Toename polarisatie
Zowel de meldingen over anti-semitisme als de meldingen wegens godsdienst zijn verdrievoudigd ten opzichte van 2023. Zie de bijlagen met cijfers. In de politieregistraties zien we een vergelijkbare trend.
Dit zou te verklaren zijn door toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving.
Ruim 25% van de meldingen bij Discriminatie.nl Noord-Nederland betreft een niet-wettelijke discriminatiegrond. De inhoud van deze meldingen gaat veelal over ervaren onrecht, maar niet over onderwerpen die vielen onder de discriminatiewetgeving. Denk aan meldingen over Covid. Dit verklaart het hoge aantal meldingen op het terrein van de collectieve voorzieningen (hieronder valt ook de rijksoverheid).

Het aantal meldingen bij Discriminatie.nl in Noord-Nederland wegens seksuele gerichtheid daalde in 2024 met 6% ten opzichte van het voorgaande jaar.

Wat verder opviel
Het tweede terrein waarover bij Discriminatie.nl in Noord-Nederland de meeste meldingen zijn gedaan is media en reclame (28%). Zo ontvingen we vele meldingen over een motie die ongelijke behandeling tot gevolg zou hebben bij Nederlanders met een migratieachtergrond.
Opvallend is het grote verschil in meldingen met de grond seksuele gerichtheid tussen politie en Discriminatie.nl. Bij de politie betreft dit aantal meldingen 31%, bij Discriminatie.nl slechts 3,5% van het totaal aantal meldingen. Mogelijk zijn de verschillen te verklaren doordat de meldingen bij de politie wegens seksuele gerichtheid voor een groot deel bestonden uit registraties van discriminatie tegen een politieagent.
Van de behandelde verzoeken om een oordeel bij het CRM werd in het merendeel geoordeeld dat sprake was van verboden onderscheid.

Voor meer informatie verwijzen we naar de pagina's met cijferbijlagen en regiototalen.

Doet stelselwijziging onvrede teniet?
De overheid werkt aan een stelselwijziging voor een daadkrachtige aanpak tegen discriminatie. Helaas ervaren melders bij Discriminatie.nl in Noord-Nederland vaak discriminatie door de overheid: ruim 70% van de klachten had betrekking op discriminatie door diezelfde Rijksoverheid.
Bron: rijksoverheid

ADVIES

Men ervaarde het afgelopen jaar vaak ongelijke behandeling als we kijken naar de forse stijging van het aantal meldingen van ervaren discriminatie bij Discriminatie.nl Noord-Nederland. Hoe kunnen deze inzichten omgezet worden in gerichte verandering?

Dialoog en bewustwording
Polarisatie lijkt toe te nemen, wat onder meer blijkt uit de verdriedubbeling van meldingen op grond van herkomst, huidskleur en godsdienst. Discriminatie.nl kan gemeenten ondersteunen door het versterken van de dialoog en discriminatie bespreekbaar te maken. Zo kunnen we (en doen we al aan het) inzetten op bewustwordingscampagnes en interculturele trainingen voor ambtenaren en wijkteams. We werken samen met politie en Openbaar Ministerie (OM). Melders kunnen bij ons, meer dan bij politie terecht voor het luisterende oor, waar politie en OM meer de rol vervulen van opsporing, onderzoeken en eventueel het sanctioneren van discriminatoire gedragingen.

Eerlijke kansen bij werk en wonen
Discriminatie op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt blijft een structureel probleem. Werkgevers kunnen worden ondersteund met interventies om discriminatie tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan het bevorderen van anoniem solliciteren, voorlichting over een inclusief werving- en selectiebeleid en/of diversiteitstrainingen. Op het gebied van huisvesting kan Discriminatie.nl zowel gemeenten, woningcorporaties, verhuurders en ook de huurder zelf actief informeren en hen ondersteunen op het gebied van inclusief beleid.

Discriminatie vraagt om actie. Eerlijke sollicitaties, een transparant verhuurbeleid en meer bewustwording in de samenleving zijn sleutelstappen naar inclusie.

Maak melden laagdrempelig en effectief
De forse stijging van meldingen lijkt een negatieve ontwikkeling, maar kan tevens positief worden bezien. Melders lijken Discriminatie.nl beter te kunnen vinden in 2024. Om die reden is het voor ons belangrijk te blijven werken aan goede vindbaarheid en voor de burger de drempel zo laag mogelijk te maken om contact te zoeken. Het bieden van kosteloze registratie, ondersteuning, advies, een warme doorverwijzing of preventie dragen hieraan bij.

Preventie en educatie
Investeren in preventie en educatie is essentieel om discriminatie te verminderen. Discriminatie.nl heeft door de jaren veel expertise gekregen in het geven van trainingen en voorlichtingen. Zij zijn niet alleen te vinden in het onderwijs, maar ook steeds meer worden trainingen voor professionals verzorgd. Discriminatie.nl gaf in Noord-Nederland afgelopen jaar bijna 600 trainingen.

Macht en invloed spelen een cruciale rol bij de aanpak van discriminatie, omdat sociale ongelijkheid vaak is ingebed in instituties, wetten en maatschappelijke normen. Om die reden hebben overheden, politici, beleidsmakers, rechtbanken, maar ook bedrijven een essentiële rol discriminatie te bestrijden.

EDUCATIE

Om te werken aan preventie en het vergroten van het bewustzijn rondom discriminatie biedt Discriminatie.nl in Noord Nederland wij verscheidene workshops, voorlichtingen en gastlessen aan.

Door mijn bruine ogen
Ervaar hoe effectief gereageerd kan worden op racisme tijdens deze interactieve theaterworkshop. Door realistische scènes en een nagesprek worden praktische tools aangereikt om discriminerende situaties te herkennen en aan te pakken. Zo wordt ingrijpen makkelijker wanneer het ertoe doet. (Meer weten? Door mijn bruine ogen)

Diversiteit op de basisschool
Na een lespakket met prenten-boeken voor kleuters, heeft Discriminatie.nl in Noord-Nederland nu ook een lespakket over diversiteit en inclusie ontwikkeld voor de bovenbouw van de basis-school. Scholen ontvangen een boekenpakket met zeven boeken over deze thema's. Bij elk boek is een lesbrief inbegrepen, waarop vragen staan die de leerlingen op een creatieve en leerzame wijze aanzetten tot reflectie over diversiteit en inclusie.
(Meer weten? Lespakket basisschool)

Diversiteit en inclusie professionals
Het doet ons goed te zien dat steeds meer organisaties ons vinden als het gaat om de thema's diversiteit en inclusie. Organisaties hebben vragen: hoe zorgen we ervoor dat iedere medewerker volledig zichzelf kan zijn op de werkvloer? Wat zijn de valkuilen van diversiteit en hoe gaan we daarmee om? De workshop *Kleine handelingen, Grote impact – micro-agressie en inclusie*

In 2024 werd hard gewerkt aan het ontwikkelen van een aanbod voor het thema 80 jaar vrijheid. Dit heeft geleid tot een mooie workshop over historische en hedendaagse verzetsstrijders.

besteedt aandacht aan deze vragen. Deelnemers gaan op zoek naar antwoorden die passen bij de organisatie en het team. Zij kunnen oefenen met situaties waarin micro-agressie voorkomt, met als doel de handelingsbekwaamheid en bewustwording te vergroten.

Lokale aanpak
Discriminatie.nl kan ondersteunen bij het opstellen van diversiteitsbeleid bij lokale gemeenten en organisaties. Door hier in gezamenlijkheid aan te werken ontstaan speerpunten en draagvlak voor het diversiteits- en inclusiebeleid binnen een organisatie. Het voorkomen en bestrijden van discriminatie wordt hiermee een zaak van ons allemaal.

Maatwerk
Discriminatie.nl verzorgt voorlichtingen en workshops op maat (fysiek en digitaal). Soms komt dit voort uit een discriminatiemelding. De duur van het aanbod varieert en wordt vaak in overleg met de aanvrager bepaald op basis van behoeften en doelstellingen.

Docent aan het woord
Het mooie aan onze samenwerking vind ik dat de blik van onze leerlingen verruimd wordt. Door te leren nadenken over bijvoorbeeld de gevolgen van ons slavernijverleden of over racisme vergroten leerlingen hun empathisch vermogen.

COLOFON
Monitor Discriminatie 2024 Noord-Nederland
Tekst: Eva Brinkhof, Jasna Mujakovic, Kikie Teunissen, Vera Vos-de Jong, Ajla Zildzovic
Portretten: Discriminatie.nl
Vormgeving: Go Puck

UITGAVE
April 2025
Deze monitor is een uitgave van Discriminatie.nl Drenthe, Fryslân en Groningen en politie-eenheid Noord-Nederland die hierin hun cijfers op eenheidsniveau publiceren. De Nationale Politie en het College voor de Rechten van de Mens hebben voor deze uitgave gegevens beschikbaar gesteld. De *Monitor Discriminatie 2024 Noord-Nederland* is een van de regionale uitgaven behorend bij het landelijk rapport *Discriminatiecijfers in 2024* dat gelijktijdig verschijnt.